

GERECHTIGHEID, VREDE EN HEELHEID VAN DE SCHEPPING

NIEUWSBRIEF VAN DE COMMISSIE MISSIONAIRE BEWEGING RELIGIEUZEN

Nummer 11, april 2017

Redactioneel:

Paus Franciscus steekt niet onder stoelen of banken dat hij zich zorgen maakt over de politieke ontwikkelingen op wereldschaal. In een brief die hij 10 februari schreef aan vertegenwoordigers van maatschappelijke basisbewegingen die in februari bijeenkwamen in Californië (VS), gaat hij in op alle politieke hete hangijzers van dit moment: vluchtelingen, islam, klimaatverandering.

In zijn brief waarschuwt de paus tegen het gevaar dat wij “onze medemens niet zien staan.” Dat gaat niet alleen ten koste van hun menswaardigheid, maar uiteindelijk ook van die van onszelf. Hij veroordeelt leiders die inspelen op “angst, onzekerheid en zelfs de gerechtvaardigde verontwaardiging van mensen en die de verantwoordelijkheid voor alle kwaad in de schoenen schuiven van degenen die anders zijn.” Paus Franciscus schrijft dat Jezus ons een andere weg leert. “Maak geen onderscheid in wie naaste is en wie niet. Je kan naaste worden van wie je maar tegenkomt, wanneer je mededogen voelt.”

Paus Franciscus neemt afstand van de boodschap van mensen die er een gewoonte van maken islam en terrorisme in één adem te noemen. “Er bestaat niet zoiets als christelijk terrorisme, of Joods terrorisme, of islamitisch terrorisme,” schrijft hij. “Onder alle volken en binnen elke religie zijn er fundamentalisten en gewelddadige individuen. Intolerantie versterkt hun positie, omdat haat en xenofobie een goede voedingsbodem zijn voor geweld. Door terreur te beantwoorden met liefde werken we aan vrede”, schrijft de paus.

De paus roept tenslotte gelovigen weer op om de schepping te beschermen tegen uitbuiting. “De ecologische crisis is een realiteit. We weten wat er gebeurt wanneer we wetenschap ontkennen en geen acht slaan op de stem van de natuur.”

De boodschap van paus Franciscus moet natuurlijk ook begrepen worden tegen de achtergrond van het aantreden van een nieuwe generatie wereldleiders die een hele eigen definitie hebben van ‘waarheid’. Zij zullen de boodschap van de paus aan hun laars lappen. Het is aan ons om de visie van de paus verder te dragen en in de praktijk te brengen.

Gerard Moorman

Tweedaagse retraite 'geweldloosheid en rechtvaardige vrede'

Van 25-27 augustus 2017 organiseert de KNR een tweedaagse retraite rondom 'geweldloosheid en rechtvaardige vrede' in het voormalige Kapucijnerklooster te Biezenmortel (tussen Den Bosch en Tilburg). Doelgroep zijn leden van ordes en congregaties en mensen die zich vanuit een religieuze bewogenheid willen inzetten voor gerechtigheid en vrede.

Het programma is gebaseerd op de drieslag: zien – oordelen – handelen:

- De tekenen van de tijd zien rond oorlog en vrede
- Een oordeel vormen, gevoed door spirituele bewogenheid
- Actief geweldloos handelen vandaag

Opgave vóór 1 augustus via e-mail:

CMBR@knr.nl . Kosten: € 100,- per persoon (inclusief overnachtingen en maaltijden)

"De wereld indelen in categorieën van 'wij' en 'onze vijanden' scheidt angst. Een bedrieglijke rechtvaardiging voor agressie en oorlog."

- Asghar Farhadi, Iraans filmregisseur

Historisch kernwapenverbod binnen handbereik in New York

Van 27 tot 31 maart 2017 vond het eerste deel van historische VN-onderhandelingen plaats die moeten leiden tot een internationaal verbodsverdrag op kernwapens. 132 landen namen deel. Er blijkt grote overeenstemming te bestaan over de grote lijnen van zo'n nieuw verbodsverdrag. In mei 2017 zal een ontwerpverdrag worden opgesteld, dat verder besproken zal worden tijdens een tweede onderhandelingsessie tussen 15 juni en 7 juli 2017.

Wetenschappers uit 84 landen (inclusief 29 Nobelprijswinnaars en voormalig Amerikaanse Defensie-minister William Perry) spraken in een open brief hun steun uit: 'Een nucleaire oorlog is waarschijnlijker dan we zouden willen, omdat het door een fout, of een verkeerde inschatting of door terroristische provocatie kan worden ontketend. [...] Om die reden steunen wij de onderhandelingen voor een verbod op kernwapens.'

Het Internationale Rode Kruis stelde dat 'het historisch belang van deze conferentie moeilijk overschat kan worden', terwijl ook Paus Franciscus en het Europees Parlement hun steun uitspraken aan de onderhandelingen. Een nieuw verbodsverdrag is minder revolutionair dan het lijkt. Het staat niet gelijk met onmiddellijke en volledige nucleaire ontwapening, maar is een deeltjesversneller richting een kernwapenvrije wereld. Bedoeling van een nieuw verdrag is om de druk op de kernwapenstaten te verhogen zodat ze eindelijk hun juridisch bindende beloftes over volledige nucleaire ontwapening uitvoeren. Bij alle andere massavernietigingswapens is het zo gegaan: ze werden verboden, gestigmatiseerd en uiteindelijk geëlimineerd. Een verbodsverdrag verhoogt de druk op kernwapenstaten om concrete stappen richting kernwapenvrije wereld te zetten, wat kan leiden tot een algemene ontwapeningsdynamiek. De onderhandelingen worden echter geboycot door de vijf kernwapenstaten. Wachten totdat anderen de eerste stap zet is vooral een excuus om niets te doen, en is de beste garantie op het behoud van een gevaarlijke en explosieve nucleaire status-quo.

(Bron: MO (Willem Staes), 6 april 2017)*

Verzekeraars steken miljarden in wapenbedrijven

Zes levensverzekeraars die actief zijn in Nederland investeren samen ruim 3,6 miljard euro in de vijf grootste wapenproducenten ter wereld die de afgelopen twee jaar militair materieel leverden aan Saoedi-Arabië. Dat blijkt uit nieuw onderzoek van de Eerlijke Verzekeringswijzer. Saoedi-Arabië is al twee jaar betrokken bij de bloedige burgeroorlog in Jemen die al meer dan tienduizend levens heeft gekost. De VN en mensenrechtenorganisaties hebben meerdere malen de noodklok geluid vanwege het gebruik van internationaal verboden clustermunitie, aanvallen op burgers en andere mensenrechtenschendingen door het Saoedische leger.

Allianz (AllSecur) en Legal and General zijn de grootste investeerders in de wapenbedrijven die leveren aan Saoedi-Arabië.

Legal and General investeert € 1,5 miljard en Allianz € 1,2 miljard in deze bedrijven,

via aandelen en obligaties. APG (Loyalis) en Aegon zijn ook grote investeerders, met respectievelijk € 460 en € 406 miljoen miljoen in aandelen. NN Group (Nationale Nederlanden) investeert voor € 22 miljoen in één van de vijf wapenbedrijven, via aandelen. Generali investeert voor € 2 miljoen.

ASR, Vivat, Achmea en Delta Lloyd investeren niet in de vijf grootste wapenbedrijven ter wereld die leveren aan Saoedi-Arabië.

(Bron: eerlijkegeldwijzer.nl/verzekeringswijzer/ 2 maart 2017)

ZORG VOOR DE SCHEPPING

ING verkoopt belang in controversiële Dakota Access Pipeline

ING heeft haar aandelen in de Dakota Access Pipeline (DAPL) verkocht. In totaal had de bank 120 miljoen dollar geleend voor de constructie van de pijpleiding. ING zegt ethische bezwaren te hebben tegen de omstandigheden waarin de pijpleiding wordt gebouwd.

De omstreden pijplijn loopt van Noord-Dakota tot in het zuiden van Illinois, 1800 km lang. In totaal kost het project de Amerikaanse overheid 3,8 miljard dollar. De leiding loopt langs Standing Rock, een gebied waar meerdere inheemse stammen wonen.

Zij vrezen dat hun drinkwater vervuild zal worden als die pijpleiding er daadwerkelijk komt. Johan Frijs van BankTrack, een organisatie die de invloed van banken op mensen en de planeet controleert, is verheugd met de beslissing van ING. "Dankzij hun beslissing is er een momentum bij beleggers om te desinvesteren in het DAPL-project en de bedrijven die daarbij betrokken zijn."

Veel organisaties hebben afstand hebben genomen van de constructie van de pijpleiding. Zo heeft de stad Seattle alle samenwerking opgezegd met de Amerikaanse bank Wells Fargo, die samenwerkt aan de DAPL.

De burgemeester van New York, Bill de Blasio, heeft gezworen de DAPL te zullen boycotten. Vele bedrijven, religieuze organisaties, het Californische pensioenfonds CalPERS, en de New Yorkse leerkrachten en brandweermannen fondsen zijn openlijk tegen de pijpleiding. Aan het einde van de ambtstermijn van voormalig president Obama was de constructie bijna afgeblazen, maar de huidige president Trump wil dat de pijpleiding er toch komt.

Critici zeggen dat hij de bouw van de pijpleiding enkel doordruwt omdat hij zelf belangen heeft in Energy Transfer, het bedrijf dat de pijpleidingen aanlegt. Daarmee is het protest tegen de DAPL niet louter meer een protest geworden tegen de constructie, maar ook een protest tegen de huidige president die niet in klimaatopwarming gelooft.

In februari heeft een federale rechter in het voordeel van president Trump geoordeeld. De Cheyenne River stam, een van de stammen die in het reservaat woont, was naar de rechter gestapt op basis van religieuze bezwaren.

Zij klaagden de pijpleiding aan omdat volgens hun religie het water heilig is.

De rechter begreep de ongerustheid van de stam maar oordeelde toch dat de constructie geen probleem is.

(Bron: MO, 24 maart 2017)*

“Mensen moeten niet alleen horen over het Rijk Gods, ze moeten het in de praktijk kunnen zien, misschien op kleine schaal en op imperfecte wijze, maar desalniettemin als reëel voorbeeld”

*- Pandita Ramabai (1858 – 1922)
leidster van sociale hervormingen en vrouwenrechten in India*

2016 warmste jaar ooit

Het rapport over 2016 van de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO) spreekt van een nooit eerder geziene wereldwijde hittegolf, een uitzonderlijk kleine oppervlakte aan zee-ijs op beide polen en een snelle stijging van de zeespiegel. Die zijn grotendeels het gevolg de klimaatverandering, maar kregen een extra duwtje in de rug door het weerfenomeen El Niño. “Dit rapport bevestigt dat 2016 het warmste jaar ooit was -een opvallende 1,1 graden Celsius boven de pre-industriële periode en 0,06 graden Celsius boven het vorige record van 2015”, zegt WMO-baas Petteri Taalas. “Ook de temperatuur van het zeeoppervlak is de warmste ooit in de metingen, de zeespiegel bleef stijgen en de oppervlakte van de poolkappen was ver onder het gemiddelde voor het grootste deel van het jaar.”

De oorzaak daarvan is niet ver te zoeken, zegt Taalas. “Met concentraties aan CO2 in de atmosfeer die telkens opnieuw records breken, is de invloed van menselijke activiteiten op het klimaatsysteem steeds eidenter. De start van het Klimaatakkoord van Parijs op 4 november 2016 is volgens hem een historische mijlpaal. “Het is van levensbelang dat de implementatie realiteit wordt en dat het akkoord de internationale gemeenschap naar een oplossing voor de klimaatverandering gidst, door de uitstoot van broeikasgassen aan banden te leggen, de wereld te wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering en adaptatie op te nemen in het nationale beleid van landen.’

(Bron: IPS, 22 maart 2017)

Humanitaire corridor naar Frankrijk

Kerken in Frankrijk hebben op 14 maart 2017 een akkoord getekend met de staat, waardoor vluchtelingen via een 'humanitaire corridor' naar Frankrijk kunnen komen. Ze hoeven zich daardoor niet te wagen aan een vlucht vol risico's over het water, maar kunnen via het vliegtuig komen. De luchtbrug richt zich op vluchtelingen uit Syrië en Irak. Het gaat om de meest kwetsbare vluchtelingen, zoals gezinnen, alleenstaande vrouwen, ouderen, zieken en gehandicapten. De noodzakelijke administratieve handelingen zullen voor vertrek in Libanon plaatsvinden.

Het akkoord werd getekend in het presidentiële paleis in Parijs in aanwezigheid van de Franse president Hollande en de ministers Bruno Le Roux (binnenlandse zaken) en Michel Barnier (buitenlandse zaken). De ondertekenaars van kerkelijke zijde zijn: de Federatie van Protestantse kerken, de rooms-katholieke bisschoppenconferentie, de gemeenschap Sant 'Egidio en twee humanitaire confessionele organisaties.

De Italiaanse kerk heeft een jaar geleden een soortgelijke overeenkomst gesloten. Daar hebben inmiddels zo'n 700 mensen van geprofiteerd. Naar verwachting zullen er op redelijk korte termijn zo'n 500 mensen vanuit het Midden-Oosten naar Frankrijk kunnen worden overgebracht. In Nederland wordt achter de schermen gezocht naar een soortgelijke constructie. De Raad van Kerken heeft enige maanden geleden daarover overleg gevoerd met enkele 'kwartiermakers'.

Corine van Loos van Sant 'Egidio Nederland zegt in het Nederlands Dagblad vurig te hopen dat de luchtbrug ook naar Nederland kan worden gerealiseerd. De Syrisch-Orthodoxe Kerk in Nederland heeft al enkele jaren geleden gevraagd om meer humanitaire inspanningen voor de meest kwetsbare mensen.

(Bron: Raad van Kerken Nederland)

"Het is onmogelijk dat er één dag zou zijn waarop je geen impact hebt op de wereld om je heen.

Wat je doet maakt uit, en jij moet beslissen welk verschil je wilt maken."

- Jane Goodall, Engelse antropologe en biologe

Franse bioboer krijgt straf voor hulp aan vluchtelingen

Justitie zit hem voortdurend op de hielen, maar de Franse biologische boer Cédric Herrou (37) houdt dapper vol. Hij helpt vluchtelingen uit diepe overtuiging, en daar laat hij zich niet van afbrengen. Ook niet door de voorwaardelijke boete van 3000 euro die de rechtbank in Nice hem eind januari oplegde.

Herrou werd veroordeeld omdat hij vluchtelingen illegaal vanuit Italië naar Frankrijk heeft gebracht. Hij woont in de Alpen, in het grensgebied.

Afgelopen jaar heeft hij zeker tweehonderd vluchtelingen uit Italië opgevangen. Veel van hen pikte hij zelf op, met zijn busje op de kronkelige bergweggetjes. Normaal gesproken kunnen Fransen niet worden vervolgd voor hulp aan vluchtelingen.

Maar Herrou overdrijft, oordeelt de rechtbank: hij is ronduit 'militant' bezig door immigranten eigenhandig over de grens te smokkelen.

Na afloop van het proces liep Herrou strijdbaar de rechtbank uit, met aan zijn arm een Malinese activiste.

"We blijven doorgaan", beloofde de bioboer, die de hulp aan vluchtelingen beschouwt als burgerplicht.

Op het moment herbergt hij thuis vijf minderjarige asielzoekers: een Soedanees en vier Eritreeërs. Buiten werd hij toegejuicht door honderden supporters. (Bron: NRC, 30 januari 2017)

AGENDA

22 april: Landelijke dag voor economen, besturen en penningmeesters over Laudato Si' en financieel beheer. Hoe kun je als parochie, religieus instituut of individu met je financiële beleid bijdragen aan een duurzame en rechtvaardige wereld. Met medewerking van o.a. mgr. de Korte en enkele experts op het gebied van duurzaam en ethisch beleggen en divesteren. Meer informatie: www.laudato-si.nl

29 april: Peoples Climate March
In diverse grote steden in de wereld wordt een mars gehouden om regeringen op te roepen werk te maken van het klimaatverdrag. Ook in Amsterdam vindt een mars plaats. Diverse religieuzen lopen

mee. Meer informatie: www.laudato-si.nl/agenda

30 april: Opening tentoonstelling "De witte karavaan, 150 jaar Witte Paters en Witte Zusters in Afrika", in het Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven, Kloosterlaan 24 te Sint Agatha. In de tentoonstelling wordt het veelkleurige leven van de Witte Paters en Witte Zusters in Afrika geïllustreerd aan de hand van voorwerpen, archief- en beeldmateriaal.

Op 30 april 2017 wordt de tentoonstelling geopend in aanwezigheid van onder andere de generale oversten van de Witte Paters en de Witte Zusters. De tentoonstelling is te bezoeken in de periode mei t/m oktober 2017. Zie voor meer informatie:

<https://www.erfgoedkloosterleven.nl/erfgoodcentrum/actueel.html>

13 mei: Inspiratiedag Week Nederlandse Missionaris. Missionair werkster Ellen

Schouten en missionaris Nol Verhoeven mhm vertellen over hun werk in Venezuela en Kameroen. Meer informatie:

www.weeknederlandsemissionaris.nl

16 mei Wake bij de ITEC beurs.

De Franciscaanse vredeswacht houdt een wake bij deze grote internationale beurs over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van defensie en gaat in gesprek met deelnemers over alternatieven.

[Meer informatie](#)

19 mei: Première van de documentaire *War on Minerals* in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam. Deze gaat over de grote risico's die natuurbeschermers lopen. Elke week worden wereldwijd drie natuurbeschermers vermoord. Eén van hen was een Nederlander, Willem Geertman, die zich verzette tegen de oprukkende mijnbouw in zijn tweede thuisland, de Filippijnen.

Zijn dood werd afgedaan als een roofmoord, maar documentairemaker Jacco Groen gaat op zoek naar de ware toedracht van de moord. Waarom staan natuurbeschermers zoals Willem in de vuurlinie? Na de documentaire vindt een gesprek plaats met onder andere de broer van Willem Geertman, over de vraag: wat is nodig om dit geweld te stoppen? En hoe kan Nederland daaraan bijdragen?

2 juni: MOV Inspiratiedag MIVA. Tijdens deze dag staat het collecteproject in Burkina Faso centraal. Voor meer informatie en aanmelding, zie:

<https://www.miva.nl/help-mee/collecte/mov-dag/>

10 en 11 juni Open Kloosterdagen
Bijna 40 kloosters zetten hun deuren open. Meer informatie: www.openkloosterdag.nl

25-27 augustus: tweedaagse retraite 'geweldloosheid en rechtvaardige vrede' in het voormalige Kapucijnerklooster te Biezenmortel (tussen Den Bosch en Tilburg). Organisatie: KNR. Voor meer informatie, zie:

http://www.knr.nl/organisatie/activiteit.asp?activiteit_id=3277 .

COLOFON:

De CMBR is de missionaire commissie van de Konferentie Nederlandse Religieuzen. Deze nieuwsbrief verschijnt zes keer per jaar en is de opvolger van de elektronische nieuwsbrief 'Op zoek naar sporen van God'. Met deze nieuwsbrief willen we religieuzen en (leken-)missionarissen informeren over actuele thema's rond gerechtigheid, vrede, heelheid van de schepping en interreligieuze dialoog. Reacties en suggesties kunt u sturen naar:

Postbus 111

5201 AC 's-Hertogenbosch

Tel. 073- 692 13 88

Email: cnbr@knr.nl